

XI. KÁRPÁT-MEDENCEI KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KONFERENCIA

Tanulmánykötet

2015. május 6-9. Pécs

Szerkesztette:

Csicsek Gábor

Kiss Ibolya

ISBN 978-963-642-873-0

Kiadó: Szentágothai János Szakkollégium
dr. Hatvani Zsolt

Nyomda: B-Group Kft.
Felelős vezető: Borbély Zsolt

A környezeti felelősségvállalás megjelenése az európai képzési keretrendszerhez igazított magyar képzési keretrendszer tervezetben

KISS FERENC

Környezettudományi Intézet Nyíregyházi Főiskola
4400 Nyíregyháza, Sóstói u. 31/b,
kissfe10@gmail.com

“Environmental Responsibility in the Hungarian Qualifications Framework Proposal Regulated to the European Qualifications Framework

Abstract

The European Qualifications Framework (EQF) is a translation tool that helps communication and comparison between qualifications systems in Europe. Very important speciality of the EQF is the learning outcomes approach. The approach shifts focus to what knowledge, skills and competences the learner has acquired by the end of the education process. Its eight common European reference levels are described in terms of outcomes: knowledge, skills and competences. This allows any national systems, national qualifications frameworks (NQFs) and qualifications in Europe to relate to the EQF levels. Learners, graduates, providers and employers can use these levels to understand and compare qualifications awarded in different countries and by different education and training systems. Hungarian reference levels are slightly modified and the terms of learning outcomes in the Hungarian Qualifications Framework are the next: knowledge, skills, attitude, autonomy and responsibility. The last one gives us a chance to introduce environmental responsibility in the proposal in our National Qualifications Framework. By the end of the learning process students from short cycle (Level 5) to advanced, PhD (Level 8) must accept responsibility for controlling the environmental impacts of their activity.

Keywords

education, interdisciplinary, nature, science, sustainability

Európai keretrendszerek

- Bologna rendszer (Egységes Felsőoktatási Térség – EFT – Keretrendszere)
 - 2005-ben 47 ország fogadta el és csak a felsőoktatásra vonatkozik
 - 3 szint - a nemzeti keretekben köztes képesítések lehetőségével
 - az Európa Tanács koordinálja nemzeti szakértők bevonásával
- Európai Képesítési Keretrendszer – EKKR
 - 2008-ban 32 ország fogadta el
 - AZ EKKR Tanácsadó Testület és az EB felügyeli
 - Nemzeti Koordinációs Pontok feladata a nemzeti keretrendszerek létrehozása és megfeleltetése az EKKR-nek
 - 8 szintű -valamennyi képzési szintre kidolgozták

1. táblázat: A Bologna rendszer, az EKKR és az MKKR összehasonlítása.

EFT szintek	EKKR szintek	MKKR szintek
Harmadik ciklus	8	8
Második ciklus	7	7
Első ciklus	6	6
Az első ciklushoz kapcsolódó rövid ciklus	5	5
	4	4
	3	3
	2	2
	1	1

Az EKKR európai szinten deklarált referencia keret, amely a nemzeti rendszereket európai szinten értelmezett egységes rendszerbe fogja (EQF, 2005). Amíg az EKKR az Európán belüli nemzeti szintek leképezésére hivatott, addig az MKKR a Magyarországon belüli képesítések rendszerbe foglalására szolgáló besorolási eszköz (EQF, 2006).

Deszkriptorok az EKKR-ben és az MKKR-ben

Az EKKR az úgynevezett tanulási eredményeket (learning outcomes) állítja a középpontba.

Nyolc egymásra épülő szintet javasol. Ezeket tudás, készségek és kompetenciák (knowledge, skills and competencies) segítségével kimeneti szemléletben írja le. A szintek száma lehet eltérő az egyes nemzeti keretrendszerekben, azonban az általános szabály a tanulási eredményeken alapuló megközelítés (Temesi, 2007).

1. ábra: A tanulási eredményeket leíró jellemzők eltérései az EKKR és az MKKR esetében.

A Magyar Képzési Keretrendszer (MKKR) kissé eltér az európaiktól és a tanulási eredményeket a következő jellemzőkkel határozza meg: tudás, képesség, attitűd, autonómia, és felelősség vállalás. Ezeket az alábbi táblázat mutatja be röviden.

	Tudás	Képesség	Attitűd	Autonómia és felelősségvállalás
A deskriptor jellemzése	A leírás szempontjai: a tudás mélysége, szervezettsége, kiterjedtsége, rugalmassága, formálhatósága.	Motoros készségek, terület-általános képességek, terület-specifikus képességek.	Kedvező/kedvezőtlen megítélés; vélekedések, nézetek; szándékok, törekvések.	Mértéke, területei, valamint a társas környezetben való viselkedésdimenziói.

Ez a kimeneti szemléletű leírás lehetőséget adott minden képzési területen arra, hogy az attitűd és felelősségvállaláson belül beírassuk a környezettudatosságot, a magyar

tervezetbe. Ezek részben különböző az adott szakmától függő specifikus jellemzők lehetnek, amelyek bemutatására itt terjedelmi okok miatt nincs lehetőség. Azonban az általános kompetenciákban egységesen jelennek meg minden területen és minden szinten.

Általános kompetenciák a képzési területi leírásban

A 2012-2014 közötti időszakban elkészült 10 képzési területi leírás a Magyar Képesítési Keretrendszerhez, amely a jövőben alapot ad új szakok létesítéséhez, illetve a meglévők felülvizsgálatához. A területeknek megfelelő szakmai csoportok munkája közben, felmerült az igény olyan általános kompetenciák megfogalmazására is, melyeknek a fejlesztése minden szakterületen fontos, s amelyek elvárhatóak egy felsőfokú végzettséggel rendelkező szakembertől. A TÁMOP 4. 1. 3. projekt keretében az egyes képzési területi leírások mellett az általános kompetenciák kidolgozása is megtörtént. Az alábbiakban bemutatjuk ezeket az 5-8 szintek teljes részletezése nélkül.

<p>I. Szakmai kompetenciák működését alapozó és kísérő általános kompetenciák <i>Komplex kompetenciák, jellemzőjük a multifunkcionalitás és transz-diszciplináris jelleg; jól szervezethezességük révén a téma/ tartalomspecifikus szakértelem alapjai.</i></p>	
I/1. Folytonos önfejlődés és szakmai szocializáció	
I/2. Nyelvi kommunikáció	a) Anyanyelvi kompetencia
	b) Kommunikáció idegen nyelv(ek)en
I/3. Infokommunikációs eszközök, funkciók, hálózatok ismerete és alkalmazása	
I/4. Problémaérzékenység és kritikus gondolkodás	
I/5. Társas kompetenciák, együttműködési készségek	
<p>II. Személyiségjellemzők, értékek, attitűdök, nézetek, motiváció <i>Kognitív képességek és stílusok, valamint az érzelmek generátorai; személyes kompetenciák, melyek részt vesznek a szakmai/szakmaspecifikus kompetenciák működtetésében</i></p>	
II/1. Környezet- és egészségtudatos magatartás	
II/2. A nemzeti kultúra és európaiság értékeinek ismerete és képviselete	
II/3. Az aktív állampolgári létezés szükséges műveltség	
II/4. A szakmai etika normáinak elfogadása, vállalása, képviselete és közvetítése	

Környezet- és egészségtudatos magatartás

Az MKKR tervezet különböző szintjein az alábbiak szerint jelenik meg a környezet- és egészségtudatos magatartás.

- 5. szint: Rendelkezik a környezet és az egészség megőrzését szolgáló életvitellel kapcsolatos korszerű ismeretekkel, és törekszik azok alkalmazására. Elfogadja az erőforrásokkal való jó gazdálkodás fontosságát.
- 6. szint: Elfogadja és gyakorlatban is megvalósítja életmódjához kapcsolódó egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. Érti az erőforrásokkal való jó gazdálkodást, látja fontosságát.

7. szint: Birtokolja az adott szakterület speciális, az adott szakmát művelők életmódjába illeszthető, a környezet- és egészségtudatosságot szolgáló tudást, és törekszik annak gyakorlatban történő megvalósítására. Képviselet az erőforrásokkal való gazdálkodás fontosságát, ebben tudatos és felelős.
8. szint: Képviselet a környezet- és egészségtudatos magatartást, mint értéket, azt a gyakorlatban készségszinten valósítja meg, és az erre vonatkozó ismereteket másokkal megosztja. Tanítja és ellenőrzi az erőforrásokkal való gazdálkodást.

Irodalomjegyzék

- Towards an European Qualifications Framework for Lifelong Learning, Commission Staff Working Document, Brussels, 8.7.2005, SEC (2005) 957
- Proposal for a Recommendation of the European Parliament and of the Council on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning, Commission of the EU, Brussels, 5.9.2006, COM (2006) 479 final, SEC (2006) 1093 és 1094
- Proposal for a Recommendation of the European Parliament and of the Council on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning – General approach, Council of the EU, Brussels, 30 October 2006, EDUC210, SOC 490, CODEC 1180
- TEMESI J. (2007) Nemzetközi kitekintés a Nemzeti Képesítési Keretrendszerek szintjeinek és szintleírásainak megvalósítási módjairól, Az Országos Képesítési Keretrendszer (OKKR) kialakítását előkészítő tanulmány.